

С Т А Н О В И Щ Е

От: **проф.д-р ОГНЯНА КИРИЛОВА СТОИЧКОВА**

Висше училище по застраховане и финанси - София

Научна специалност: 3.8 Икономика (финанси, държавно регулиране на икономиката)

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „**доктор**“ по *научна специалност* в УНСС 3.8 Икономика (Икономика и управление - агробизнес, екоикономика)“

Автор на дисертационния труд: *Нол Красничи*

Тема на дисертационния труд: **ЕФЕКТИВНОСТ НА ПОДОТРАСЛИТЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО В КОСОВО: ТРАЙНИ НАСАЖДЕНИЯ, ЗЕЛЕНЧУКОПРОИЗВОДСТВО И ЖИВОТНОВЪДСТВО**“

Научни ръководители: проф.д-р Диана Копева и
проф.д-р Екрем Джокай

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1561/13.07.2020г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът Нол Красничи се е обучавал по докторска програма към катедра“Икономика на природните ресурси“ на УНСС по научна специалност “Икономика и управление (агробизнес, екоикономика)”, съгласно Заповед на Ректора на УНСС №1900/18.07.2018г. Обучението е осъществено в *свободна* форма през периода от 11.07.2018 до 11.07.2020. Докторантът е изпълнил с една година предсрочно задълженията по своя индивидуален учебен план, което е дало на право на факултетния съвет на Бизнес факултета в УНСС, по предложение на катедрения съвет да вземе решение за допускане на Нол Красничи до защита.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за защита дисертационен труд има подходяща структура, която дава възможност да се анализират поставените изследвателски задачи. Тя се състои от увод, три глави, справка за приносите, списък на ползваната литература в обем на 102 страници. В текста са разположени 29 таблици с данни, 21 схеми, посочени са над 50 източника в списъка на литературните източници и нормативни документи.

Актуалността на темата е формулирана убедително от докторанта в увода на дисертацията. Това са: важността на сектора и подотраслите, които са обект на изследване за икономиката на Косово, както и липсата на задълбочени изследвания в научната литература по тях.

Целта на изследването е конкретна – да се допринесе за изясняване на важни теоретични понятия, свързани с ефективността на селското стопанство и по-специално двата подотрасъла, както и да се посочат конкретните възможности за повишаване на тази ефективност.

Изследователските задачи са подчинени на поставената цел: докторантът търси отговор на проблема за връзката между размера на и вложения труд върху ефективността и второ: защо ефективността на стопанствата, занимаващи се със зеленчукопроизводство и животновъдство са по-ефективни.

Обектът на изследването е анализът и оценката на въздействието на националните мерки за развитието на селското стопанство в Косово.

Предметът на дисертационния труд са процесите на повишаване ефективността в подсекторите – зеленчукопроизводство и животновъдство в Косово.

Основната хипотеза се състои в доказване на по-голямата ефективност, която се постига в по-големите стопанства и в тези, които са специализирани за зеленчукопроизводство, отколкото стопанствата със смесено производство и животновъдните.

Авторът е проучил немалък брой литературни източници, нормативни документи, сам е набирал данните и ги обработил, използвайки статистически и иконометрични методи.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

След подробното запознаване със съдържанието на дисертационния труд се налага изводът, че изследователските задачи, поставени в него са изпълнени. На базата на богат изследователски материал, докторантът се наема да внесе теоретична яснота в някои основни понятия, които не са непознати за научната литература, но авторът се ангажира със свои доказателства и то от гледна точка на конкретния сектор.

В изследването си докторантът Нол Красничи прилага икономически, финансов и стохастичен подход и на базата на подробни данни изследва

финансовите резултати за ефективност и рентабилност, за да установи как инвестициите в наблюдаваните подотрасли влияят върху икономическа ефективност на земеделските стопанства.

С помощта на стохастичния модел на границите се идентифицират основните фактори, водещи до повишаване на икономическата ефективност на земеделските стопанства, специализирани в зеленчукопроизводството, за разлика то стопанствата със смесените култури и животновъдството.

На базата на разработения модел са направени предложения и мерки за повишаване на ефективността на земеделските стопанства. Най-въздействащите от тях са: оптималният размер на изследваните земеделски стопанства; привличането на постоянна и сезонна работна ръка; професионалното обучение за управление на земеделските стопанства; включването в този процес на организации на производителите и засилване на ролята на държавната подкрепа за земеделските стопанства.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Докторантът представя справка за приносите, които са групирани в четири пункта. Оценявам, че те са отражение на реално направените изследвания и получени резултати в дисертационния труд.

Тези приноси имат както теоретичен характер, така практическо приложение и значимост за провежданата селскостопанска политика в зеленчукопроизводството и животновъдството в Косово.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

В представената справка за изпълнение на минималните изисквания за публикуване на резултатите от дисертационното изследване са посочени публикации, които надхвърлят минималните изисквания. Публикациите са по темата на дисертацията, направени са от автора, а една е в съавторство. Налице е преизпълнение на този показател.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът отразява достатъчно пълно и достоверно резултатите от направеното в дисертационния труд изследване. Той дава представа за структурата на дисертацията, за използваните научни методи и за реално направените изводи, до които авторът достига, защитавайки приетата научна хипотеза.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Отправлям следния въпрос, на който докторантът да отговори и изкаже своето становище при защитата: *Какви препоръки би направил докторантът относно активизиране ролята на държавната подкрепа за разглежданите от него в*

дисертацията подотрасли на селското стопанство – зеленчукопроизводството и животновъдството в Косово?”

8. Заключение

Въз основа на направените в настоящото становище изводи за реално постигнатите резултати в дисертационния труд на тема: “Ефективност на подотраслите в селското стопанство в Косово: зеленчукопроизводство и животновъдство” на докторанта Нол Красничи, напълно убедено изразявам становището си ЗА присъждането на ОНС „доктор“.

15.08.2020г
София

Подпис:

STANDPOINT

From: **Prof. Dr. OGNYANA KIRILOVA STOICHKOVA**

Higher School of Insurance and Finance - Sofia

Scientific specialty: 3.8 Economics (finance, state
regulation of the economy)

Subject: dissertation for the award of educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty at UNWE 3.8 Economics (Economics and Management - Agribusiness, Ecoeconomics) "

Author of the dissertation: **Nol Krasnichi**

Dissertation topic: „**EFFICIENCY OF AGRICULTURAL BRANCHES IN KOSOVO: PERMANENT PLANTATIONS, VEGETABLE PRODUCTION AND LIVESTOCK**”

Scientific advisers: **Prof. Dr. Diana Kopeva and**

Prof. Dr. Ekrem Jokay

Grounds for presenting this opinion: participation in the composition of the scientific jury for the defense of the dissertation according to Order № 1561 / 13.07.2020. of the Rector of UNWE.

1. Information about the dissertation

The dissertation Nol Krasnichi has studied in a doctoral program at the Department of Economics of Natural Resources of UNWE in the scientific specialty "Economics and Management (Agribusiness, Ecoeconomics)", according to the Order of the Rector of UNWE 001900 / 18.07.2018. The training was carried out in free form during the period from 07/11/2018 to 07/11/2020. The doctoral student has fulfilled the obligations under his

individual curriculum one year ahead of schedule, which gave the right to the Faculty Council of the Faculty of Business at UNWE, at the suggestion of the Department Council to decide to admit Nol Krasniqi to defense.

2. General characteristics of the presented dissertation

The dissertation presented for defense has an appropriate structure, which allows to analyze the research tasks. It consists of an introduction, three chapters, a reference to the contributions, a list of used literature in the volume of 102 pages. The text contains 29 data tables, 21 diagrams, more than 50 sources are listed in the list of references and normative documents.

The topicality of the topic is convincingly formulated by the doctoral student in the introduction to the dissertation. These are: the importance of the sector and sub-sectors that are the subject of research for the Kosovo economy, as well as the lack of in-depth research in the scientific literature on them.

The aim of the study is specific - to contribute to the clarification of important theoretical concepts related to the efficiency of agriculture and in particular the two sub-sectors, as well as to identify specific opportunities to increase this efficiency.

The research tasks are subordinated to the set goal: the doctoral student seeks an answer to the problem of the relationship between the amount of labor and the input of labor on efficiency and second: why the efficiency of farms engaged in vegetable and livestock production are more efficient.

The object of the study is the analysis and assessment of the impact of national measures for the development of agriculture in Kosovo.

The subject of the dissertation is the processes of increasing efficiency in the subsectors - vegetable production and animal husbandry in Kosovo.

The main hypothesis is to demonstrate the greater efficiency that is achieved in larger farms and in those that specialize in vegetable production than mixed production and livestock farms.

The author has studied a large number of literature sources, normative documents, collected the data himself and processed them using statistical and econometric methods.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

After a detailed acquaintance with the content of the dissertation, it is necessary to conclude that the research tasks set in it are fulfilled. Based on a wealth of research material, the doctoral student undertakes to bring theoretical clarity to some basic concepts that are not unknown to the scientific literature, but the author engages with his own evidence from the point of view of the specific sector.

In his research, PhD student Nol Krasnichi applies an economic, financial and stochastic approach and, based on detailed data, examines the financial results for efficiency and profitability to determine how investments in the observed sub-sectors affect the economic efficiency of agricultural holdings.

With the help of the stochastic model of the borders, the main factors leading to the increase of the economic efficiency of the agricultural holdings, specialized in the vegetable production, as opposed to the farms with mixed crops and animal husbandry, are identified.

Based on the developed model, proposals and measures have been made to increase the efficiency of agricultural holdings. The most influential of them are: the optimal size of the surveyed agricultural holdings; attracting permanent and seasonal labor; vocational training for farm management; the involvement of producer organizations in this process and the strengthening of the role of state support for agricultural holdings.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

The doctoral student presents a report on the contributions, which are grouped into four points. I appreciate that they are a reflection of the actual research and results obtained in the dissertation.

These contributions have both theoretical and practical application and relevance to the agricultural policy in vegetable and livestock production in Kosovo.

5. Evaluation of the dissertation publications

The presented report for fulfillment of the minimum requirements for publication of the results of the dissertation research indicates publications that exceed the minimum requirements. The publications are on the topic of the dissertation, made by the author, and one is co-authored. There is an overfulfillment of this indicator.

6. Evaluation of the abstract

The abstract reflects sufficiently fully and reliably the results of the research done in the dissertation. It gives an idea of the structure of the dissertation, the scientific methods used

and the actual conclusions reached by the author, defending the accepted scientific hypothesis.

7. Critical remarks, recommendations and questions

I ask the following question for the doctoral student to answer and express his opinion in the defense: What recommendations would the doctoral student make regarding the activation of the role of state support for the agricultural sub-sectors he considers in the dissertation - vegetable production and animal husbandry in Kosovo? ”

8. Conclusion

Based on the conclusions made in this opinion on the actual results achieved in the dissertation on "Efficiency of sub-sectors in agriculture in Kosovo: vegetable production and animal husbandry" by PhD student Nol Krasniqi, I fully express my opinion on the award of ONS "Doctor".

15.08.2020

Signature: Sofia